

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 13 (224) ЛИПЕНЬ

2011

2011 липень № 13 (224)

ВІСНИК
ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
ЧАСТИНА II

Заснований у лютому 1997 року (27)
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ № 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку
наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Постанова президії ВАК України від 14.10.09 № 1-05/4

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(протокол № 11 від 27 травня 2011 року)

Виходить двічі на місяць

ЗМІСТ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ

Дяченко С. В. Інформаційна небезпека як наслідок неправильного виховання.....	7
Лук'яненко Т. В., Кравченко Н. С., Синча О. В. Трансформація системи освіти України в умовах демографічної кризи та глобалізаційних змін	14
Панченко Л. Ф. Використання мультиагентних систем у навчанні.....	23
Птахіна О. М. Можливості дистанційного навчання щодо забезпечення ефективної взаємодії студентів та викладачів	30
Фоменко А. В. Проектування структури даних шкільного сайту	38
Чурсін М. М. Інформаційні ресурси освітньої діяльності вищої школи: поняття й структура.....	48

МЕТОДИКА. ПРАКТИКА. ДОСВІД

Бочарова И. А., Воронцов Б. С. Методика подготовки будущих инженеров с использованием современных компьютерных технологий.....	57
Гризун Л. Е., Копаниця К. В. Особливості організації процесу сприйняття студентами навчального матеріалу засобами інформаційних технологій	66
Коваленко О. С. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів при навчанні комп'ютерних технологій управління проектами.....	74
Кузнецов І. В. Аналіз технологій створення педагогічних програмних засобів.....	81
Маркова Є. С. Теоретичні засади комп'ютерно орієнтованого оцінювання результативності навчання в початковій школі	87

Папінов В. М., Бевз О. М.	
Рациональні способи моделювання елементів та систем управління в навчальних комп'ютеризованих лабораторних стендах.....	94
Хмель В. П.	
Упровадження інноваційних технологій у вивчення циклу математичних дисциплін	100
✓ Шуневич Б. І., Голтвян В. І.	
Зміст і модель дистанційного курсу „Теорія і практика перекладу”	105

ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Білоусова Л. І., Горонескуль М. М.	
Підготовка майбутніх фахівців з цивільної безпеки до використання комп'ютерного моделювання	112
Быстрякова А. Н.	
Структура готовності будучих учителів начальных классов к професійному саморозвиттю	118
Ворох А. О.	
Методика визначення ефективності використання електронних навчальних курсів при вивченні загальноінженерних дисциплін	125
Гусельникова С. В.	
Сучасні тенденції запровадження активних методів навчання до процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з міжнародного права.....	135
Жукова В. М., Козуб Г. О.	
Особливості розробки та використання програмно-методичного забезпечення в навчальному процесі ВНЗ.....	141
Зимовець О. А.	
Система формування професійних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інформаційно-комунікаційних технологій у процесі бакалаврської підготовки	150
Карпенко Є. М.	
Критерії та показники рівня сформованості інформаційно-аналітичних умінь майбутніх учителів іноземних мов у процесі фахової підготовки	159

В статье представлены суть и виды активных методов обучения, актуальные проблемы их использования в процессе профессиональной подготовки будущих специалистов международного права. На основании представленных путей решения проблем использования активных методов обучения предложены современные тенденции внедрения активных методов обучения в процесс профессиональной подготовки будущих специалистов международного права.

Ключевые слова: активные методы обучения, особенности активных методов обучения, использование активных методов обучения.

Guselnikova S. V. Current trends of establishing active teaching methods in the process of training the future specialists in international law

The article presents the meaning and types of active learning methods, the actual problems of their use in the training of future specialists in international law. Following the solutions of problems using active methods we presented current trends of introducing active teaching methods in the process of training the future specialists in international law.

Keywords: active learning methods, features of active learning methods, usage of active learning methods.

УДК 378.091.315.7

В. М. Жукова, Г. О. Козуб

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ
ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ**

Нові інформаційні технології в навчанні становлять потужний засіб підвищення продуктивності розумової праці, що дозволяє знайти кардинальні рішення актуальних педагогічних проблем і забезпечити оптимальне керування навчальним процесом. Головна властивість нових інформаційних технологій полягає в тому, що вони надають практично необмежені можливості для самостійної й спільної творчої діяльності викладачів та учнів. Нові інформаційні технології є тим інструментом, за допомогою якого педагоги зможуть якісно змінити методи й організаційні форми своєї роботи, повніше розвивати індивідуальні особливості учнів, здійснювати постійне динамічне відновлення організації навчального процесу.

Сьогодні вже накопичено певний досвід використання обчислювальної техніки та нових інформаційних технологій у навчальному процесі, який висвітлюється у працях Г. Аракелова, В. Беспалька, А. Верляня, А. Єршова, М. Жалдака, Н. Жарикова, Е. Зеєра, Є. Маргуліса, Л. Кузнєцова, Т. Миньковича, Н. Морзе, Ю. Первина, Й. Ривкінда, А. Тесленко та ін.

Питання підготовки педагога до застосування інформаційних технологій у своїй професійно-педагогічній діяльності, методологія та методика навчання досліджувалися в роботах Г. Бордовського, Ю. Брановського, Я. Ваграменко, В. Далінгера, Т. Добудько, В. Извозчикова, Е. Кузнєцова, В. Лаптева, М. Лапчика, В. Матросова, А. Петрова й ін.

Але одна з причин недостатньо інтенсивного поширення нових інформаційних технологій, безумовно, полягає в недостатньому забезпеченні розробками з використання нових інформаційних технологій. Одночасно є потреба в комплексах навчально-методичного й програмного забезпечення, що охоплює не окремі розділи того чи іншого навчального курсу, а весь навчальний курс або навіть сукупність навчальних дисциплін одного напрямку (математичних, філологічних тощо).

Мета статті: виявити найбільш значущі педагогічні й методичні цілі використання програмно-методичного забезпечення та сформулювати основні вимоги щодо розробки та використання програмного засобу в навчальному процесі вищого навчального закладу.

Ефективне застосування комп'ютера як засобу навчання неможливе без відповідних програмних засобів (ПЗ). В освіті можна використовувати в якості засобів нових інформаційних технологій як спеціалізовані програмні засоби – програмні засоби навчального призначення, так і „комп'ютерні предметні середовища” (комп'ютерні математичні системи, комп'ютерні системи зі статистики та ін.), які з'являються останнім часом.

Програмним засобом навчального призначення називається програмний засіб, у якому відбивається певна предметна галузь, тією чи іншою мірою реалізується технологія її вивчення, забезпечуються умови для здійснення різних видів навчальної діяльності [1, с. 17].

Комп'ютерним предметним середовищем назвемо програмний засіб, у якому відбивається окрема науково-предметна галузь, реалізується технологія оперування її поняттями й забезпечуються умови для вирішення властивих цій галузі предметних завдань. Значення комп'ютерного предметного середовища далеко не вичерпується можливостями використання його з навчальною метою; насамперед воно призначено для дослідницької роботи. Але інтелектуальну потужність подібних програмних засобів зумовлює їхня універсальність, тому, не будучи в чистому вигляді програмним засобом навчального призначення,

комп'ютерне предметне середовище цілком може бути використано в такій якості.

Наразі наявні програмні засоби, які можна використовувати як засоби нових інформаційних технологій, доцільно класифікувати за функціональним і методичним призначенням. Будемо ґрунтуватися на класифікації, наведеної в [2, с. 41].

Типологія програмних засобів з функціонального призначення.

Педагогічні програмні засоби (ППЗ) – прикладні програми для організації й підтримки навчального діалогу користувача з комп'ютером. Призначені для надання навчальної інформації та організації навчання з урахуванням індивідуальних можливостей і переваг учнів. Припускають засвоєння нової інформації за наявності зворотного зв'язку користувача з програмою.

Діагностичні, тестові програми. Призначені для констатації причин помилкових навчальних дій користувача, оцінки його знань, умінь, навичок, для встановлення рівня його освіти або рівня інтелектуального розвитку.

Інструментальні програмні засоби. Призначені для конструювання програмних засобів (систем) навчального призначення, генерування навчально-методичних і організаційних матеріалів, створення графічних або музичних включень, сервісних „надбудов” програм.

Предметно орієнтовані програмні середовища. Дозволяють здійснити моделювання досліджуваних об'єктів або їхніх відносин у певному предметному середовищі.

Програмні засоби, що формують інформаційну культуру (системи підготовки текстів, електронні таблиці, графічні й музичні редактори, видавничі системи).

Програмні засоби для автоматизації процесу обробки результатів навчального експерименту. *Навчальні середовища програмування.* Призначені для початкового навчання навичок програмування.

Комп'ютерні предметні середовища. Мають можливість здійснення практично всіх функцій перерахованих вище типів програмних засобів. Їхня дія заснована на програмуванні з використанням мов надвисокого рівня, що не вимагають від користувача спеціальних знань програмування. Є інтерпретаторами, тобто виконують складену користувачем програму відразу ж, як тільки зроблене введення. Можуть бути основою для створення численних програмних засобів навчального призначення.

Керуючі програмні засоби, мета яких – керування діями реальних об'єктів (наприклад, роботів).

Програмні засоби, що забезпечують виконання окремих функцій викладача (видають команди, що стосуються роботи на комп'ютері, про

припинення роботи, про виконання перевірки й т.д.)

Програмні засоби, призначені для автоматизації процесу інформаційно-методичного забезпечення й ведення діловодства в навчальному закладі, системі навчальних закладів.

Сервісні програмні засоби, що забезпечують автоматизацію процесу контролю результатів навчання, генерування й розсилку організаційно-методичних матеріалів, завантаження й передачу програмних засобів мережею, керування ходом заняття.

Ігрові програмні засоби. Можуть забезпечувати навчально-ігрову діяльність.

Типологія програмних засобів з методичного призначення.

Методичне призначення кожного типу програмного засобу відбиває методичну мету (цілі) його використання.

Навчальні програмні засоби. Методичне призначення – повідомлення суми знань, формування вмінь і навичок навчальної та практичної діяльності й забезпечення необхідного рівня засвоєння.

Програмні засоби (системи)-тренажери. Призначаються для відпрацювання вмінь, навичок навчальної діяльності, здійснення самопідготовки.

Контролюючі програмні засоби. Призначені для контролю (самоконтролю) рівня оволодіння навчальним матеріалом.

Інформаційно-пошукові програмні системи, інформаційно-довідкові програмні засоби. Методичне призначення – формування вмінь і навичок із систематизації інформації.

Імітаційні, моделюючі програмні засоби призначені для комп'ютерного моделювання об'єкта або явища з метою вивчення його характеристик.

Демонстраційні програмні засоби забезпечують наочне подання навчального матеріалу.

Навчально-ігрові програмні засоби для реалізації ігрових ситуацій, для „програвання” навчальних ситуацій (наприклад, з метою приймати оптимальні рішення).

Розважальні програмні засоби, використовуються в позанавчальній діяльності, що ставлять за мету розвиток уваги, реакції, пам'яті.

Запорукою успішної реалізації навчальних завдань за допомогою використання програмних засобів є наявність навчально-методичних і інструктивних матеріалів, що забезпечують процес його застосування. Програмний засіб навчального призначення, інструкція для користувача й опис методики рішення навчальних завдань за допомогою цього програмного засобу становлять у комплексі програмно-методичне

забезпечення (ПМЗ) навчально-виховного процесу. Програмно-методичне забезпечення має певне значення для викладача, який організує з використанням цього програмного засобу свої заняття. Для індивіда, який самостійно навчається за цим програмним засобом, воно забезпечує оволодіння навичками застосування програмним засобом (знання вхідної мови програмного засобу, можливостей реалізованих у ньому алгоритмів, уміння будувати й вирішувати предметні завдання на їхній основі).

Використання програмно-методичного забезпечення в навчальному процесі повинно бути педагогічно доцільним. Головним критерієм педагогічної доцільності застосування конкретного програмно-методичного забезпечення, яке відбувається з методичного призначення програмного засобу, є можливість найбільш ефективної реалізації поставлених методичних цілей тільки за допомогою цього програмного засобу. Чинник інтенсифікації процесу навчання також може служити підставою для педагогічної доцільності введення програмного засобу в процес навчання. Розроблене програмно-методичне забезпечення повинно перед упровадженням у практику пройти апробацію, у ході якої його педагогічна доцільність виявляється й підтверджується експериментально.

Подальші, найбільш значущі, з позиції дидактичних принципів, педагогічні й методичні цілі можуть бути досягнуті шляхом застосування програмного засобу ефективніше, ніж за допомогою інших педагогічних технологій:

- індивідуалізація й диференціація навчального процесу при збереженні його цілісності;
- стимулювання пізнавальної активності учнів;
- здійснення самоконтролю й самокорекції;
- здійснення контролю зі зворотним зв'язком, з діагностикою й оцінкою результатів навчальної діяльності;
- вивільнення навчального часу без шкоди якості засвоєння знань за рахунок виконання на ЕОМ трудомістких рутинних операцій, пов'язаних з обчислювальною діяльністю або роботою з великими обсягами інформації;
- посилення усвідомлення навчального процесу, підвищення його інтелектуального й логічного рівня;
- посилення мотивації навчання;
- істотне підвищення пропускну здатності інформаційних каналів навчального процесу (за рахунок здатності комп'ютера до побудови візуальних та інших складних образів);
- внесення в навчальний процес принципово нових пізнавальних засобів: обчислювального експерименту, моделювання та імітації досліджуваних об'єктів і явищ, проведення лабораторних робіт в умовах

імітації в комп'ютерній програмі реального досвіду або натурального експерименту, рішення задач за допомогою експертних систем, конструювання алгоритмів і поповнення баз знань;

– можливість здійснення творчої дослідницької діяльності, пов'язаної з переробкою й узагальненням великих обсягів інформації.

Досягнення перерахованих педагогічних і методичних цілей буде забезпечено при виконанні мінімального комплексу вимог, які необхідно пред'являти до програмного засобу [3–6].

1. Педагогічні вимоги:

а) дидактичні вимоги:

– вимога забезпечення *науковості* змісту програмного засобу, що припускає пред'явлення за допомогою програмного засобу науково достовірних відомостей, які дозволяють організувати навчальну й дослідницьку діяльність студентів;

– вимога забезпечення *повноти* функціонального наповнення; набір функцій повинен повністю покривати зміст тих предметних розділів, на роботу з якими націлена програма; при цьому набір необхідних функцій повинен бути по можливості мінімальним;

– вимога *замкнутості* програмного засобу;

– вимога забезпечення *доступності* навчання за допомогою програмного засобу;

– вимога забезпечення *систематичності* й *послідовності* навчання з використанням програмного засобу, що припускає необхідність засвоєння студентом системи понять, фактів і способів діяльності в їхньому логічному зв'язку з метою забезпечення послідовності й наступності в оволодінні знаннями, уміннями, навичками;

– вимога *адаптивності*, що припускає пристосовність програмного засобу до конкретного навчального матеріалу й до індивідуальних можливостей студентів;

– вимога забезпечення свідомості навчання, самостійності й *активізації* діяльності студента, що припускає забезпечення засобами програми самостійних дій при чіткому розумінні конкретних цілей і завдань навчальної діяльності;

– вимога забезпечення *міцності засвоєння результатів навчання*, що припускає досягнення усвідомленого засвоєння студентами змісту й структури навчального матеріалу (шляхом самоконтролю й самокорекції навчальної діяльності);

– вимога забезпечення *інтерактивності*, що припускає організацію режиму діалогової взаємодії користувача з програмою при наявності різноманітних засобів ведення діалогу;

– вимога забезпечення комп'ютерної *візуалізації* навчальної

інформації, пропонованої програмним засобом, що припускає реалізацію можливостей сучасних персональних комп'ютерів у галузі використання різних засобів візуалізації досліджуваних об'єктів, процесів, явищ та їхніх моделей у динаміку;

– вимога розвитку інтелектуального потенціалу студента, що припускає розвиток мислення (наприклад, наочно-образного, алгоритмічного), формування вміння приймати оптимальне рішення в складній ситуації;

– вимога забезпечення *зворотного зв'язку* при роботі з програмним засобом, що припускає забезпечення реакції програми на дії користувача на кожному логічно завершеному етапі роботи з програмою;

б) методичні вимоги до програмного засобу, що припускають необхідність урахувати своєрідність і особливості конкретного навчального предмета, специфіку відповідної науки, її понятійного апарата, особливості методів дослідження її закономірностей;

в) вимога обґрунтування вибору теми навчального курсу для її вивчення з використанням програмного засобу (аргументується педагогічною доцільністю й, зокрема, методичними цілями, які можуть бути досягнуті тільки при реалізації можливостей засобів нових інформаційних технологій).

2. Ергономічні вимоги:

а) психологічні вимоги (урахування вікових та індивідуальних особливостей тих, кого навчають, різних типів організації нервової діяльності, різних типів мислення, закономірностей відновлення інтелектуальної працездатності; забезпечення позитивних стимулів при взаємодії учнів з програмним засобом – доброзичливої й тактовної форми звертання до учня, можливості кількаразового звертання до програми у випадку невдалої спроби, можливості вкраплення в програму ігрових ситуацій);

б) гігієнічні вимоги (до зображення інформації – колірній гамі, розбірливості, чіткості; до ефективності зчитування зображення; до режиму роботи з програмним засобом, при якому досягається мінімальність ступеня стомлення користувача);

в) сервісні вимоги (зручність інтерфейсу, удале розташування змісту на екрані – „віконне”, табличне, у вигляді тексту, що заповнює весь екран, і т.ін.)

3. Технічні вимоги:

- простота;
- надійність;
- завершеність;
- мобільність;
- погодженість дій різних частин;

- стійкість до помилкових і некоректних дій користувача;
- захист від несанкціонованих дій користувача;
- можливість легкого повернення на вихідні позиції;
- відповідність функціонування програмного засобу опису в експлуатаційній документації;
- мінімізація часу на дії користувача;
- ефективне використання технічних ресурсів (зокрема й зовнішній пам'яті);
- відновлення системної галузі перед завершенням роботи програми;
- можливість розсилання по локальній мережі.

4. Естетичні вимоги:

- відповідність естетичного оформлення функціональному призначенню програмного засобу;
- відповідність колірному колориту призначенню програмного засобу ергономічним вимогам;
- упорядкованість і виразність графічних та образотворчих елементів програмного засобу.

5. Вимоги до оформлення документації на розробку та використання програмного засобу, що встановлюють єдиний порядок побудови й оформлення основних документів на розробку й використання програмного засобу, створюваних в установах і організаціях, незалежно від їхньої відомчої приналежності.

Таким чином, сформульовані педагогічні та методичні цілі використання програмного засобу в навчанні й вимоги до цих засобів спрямовані на формування певного еталона якості розроблювальних програмних засобів. Педагогічна практика використання програмних засобів навчального призначення показує, що найбільш істотними причинами створення низькоякісних (з педагогічної точки зору) програмних засобів і малої ефективності предметних курсів на основі їхнього застосування є, по-перше, часткове або повне ігнорування дидактичних принципів навчання при їхній розробці, по-друге, неправомірне перенесення традиційних форм і методів навчання в нову технологію навчання, що використовує комп'ютер, по-третє, недоцільний відбір навчального матеріалу для наповнення програмного засобу предметним змістом. Співвідношення традиційних форм, методів навчання й нових прийомів повинне бути збалансованим. З одного боку, нові методи навчання, у яких головними є активні форми самостійного придбання знань і роботи з інформацією, витісняють демонстраційні й ілюстративно-пояснювальні методи та інші традиційні методи, орієнтовані на колективне сприйняття інформації. З іншого, – іде процес усе більш широкого

використання програмних засобів і систем навчального призначення для підтримки традиційних методів навчання.

Література

1. Роберт И. В. Информационные и коммуникационные технологии в образовании : учеб.-метод. пособие / И. В. Роберт и др. – М. : Дрофа, 2008. – 312 с. **2. Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи** / за ред. В. М. Мадзігона та Ю. О. Дорошенка. – К. : Пед. думка, 2003. – 276 с. **3. Дорошенко Ю. О.** Педагогічні аспекти створення і використання електронних засобів навчання / Ю. О. Дорошенко, В. В. Лапінський, В. М. Мадзігон // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. – К. : Пед. думка, 2003. – Вип. 4. – С. 70 – 82. **4. Жукова В. М.** Формування інформатичної компетентності майбутнього вчителя математики в процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Жукова Вікторія Миколаївна. – Луганськ, 2009. – 241 с. **5. Первин Ю. А.** Методика раннього обучения информатике : метод. пособие / Ю. А. Первин. – 2-е изд. – М. : Бином. лаб. знаний, 2008. – 288 с. **6. Сергеева Т.** Дидактические требования к компьютерным обучающим программам / Т. Сергеева, А. Чернявская // Информатика и образование. – 1988. – № 1. – С. 48 – 51.

Жукова В. М., Козуб Г. О. Особливості розробки та використання програмно-методичного забезпечення в навчальному процесі ВНЗ

У статті виявлено найбільш значущі педагогічні й методичні цілі використання програмно-методичного забезпечення та сформульовано основні вимоги щодо розробки та використання програмного засобу в навчальному процесі вищого навчального закладу.

Ключові слова: нові інформаційні технології, програмний засіб, програмно-методичне забезпечення, навчальний процес.

Жукова В. Н., Козуб Г. А. Особенности разработки и использования программно-методического обеспечения в учебном процессе вуза

В статье выявлены наиболее значимые педагогические и методические цели использования программно-методического обеспечения и сформулированы основные требования к разработке и использованию программного средства в учебном процессе высшего учебного заведения.

Ключевые слова: новые информационные технологии, программное средство, программно-методическое обеспечение, учебный процесс.

Zhukova V. N., Kozub G. A. Peculiarities of the development and use methodical software in the educational process of high school

The article reveals the most important pedagogical and methodological goal of methodical software and formulated the basic requirements for the development and use of software tools in the learning process of higher education.

Keywords: information technology, software tool, software and methodological support, the learning process.

УДК 378:004

О. А. Зимовець

**СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОЦЕСІ БАКАЛАВРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ**

Одним із важливих завдань професійно-педагогічної освіти в умовах інформаційного суспільства є підготовка педагога нової генерації, здатного використовувати інноваційні технології у своїй професійній діяльності. Це завдання повною мірою стосується вчителів гуманітарних дисциплін (далі – ГД), вирішення якої передбачає як оновлення складу професійних умінь майбутніх учителів ГД, так і відповідно системи формування цих умінь у процесі бакалаврської підготовки. При створенні цієї системи необхідно врахувати той факт, що інформаційне суспільство не тільки висуває нові вимоги до майбутнього вчителя, але й пропонує нові засоби, які здатні допомогти вчителю у вирішенні цих завдань. Одним із таких універсальних засобів є інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), використання яких в тією чи іншою мірою стало вже невід'ємною частиною навчального процесу багатьох закладів освіти, зокрема й педагогічних університетів. Але, на жаль, як показали наші опитування серед викладачів гуманітарних факультетів педагогічних університетів, ці засоби часто використовуються фрагментарно й хаотично під час викладання окремих предметів, і в більшості випадків їх використання є ініціативою конкретних викладачів, що не може забезпечити цілеспрямованого формування професійних умінь студентів у процесі використання засобів ІКТ. Отже, з'являється потреба у створенні такої системи формування професійно-педагогічних умінь, яка б містила систематичне використання засобів ІКТ протягом усього навчання студентів у ВНЗ та була спрямована на поступове